

Valtakunnalliset Yhdenvertaiseen osallisuuteen ja Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -teemat

Katsaus teemakokonaisuuteen

Valtakunnallisten ESR-teemojen aamukahvit 20.5.2025

Päivi Hämäläinen, STM

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

STM:n valtakunnalliset teemat

- Yhdenvertaiseen osallisuuteen
 - Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta
 - Vaikeasti työllistyvien tukeminen
 - Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta
 - Osallisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tuki ja koordinaatio Euroopan sosiaalirahastotyössä

Sosiaalisten innovaatioiden Suomi

- Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta

- Tavoitteena tarttua koordinoidusti ilmiölähtöisiin haasteisiin, lisätä osaamista ja monialaista kehittämistyötä.
- Läpileikkaavana toimintatapana on yhteistyön syventäminen eri toimijoiden ja hallinnonalojen kesken.
- Teema tukee osaltaan kansallista lapsistrategiaa ja edistää sen tavoitteiden toteutumista.
- Teemaa toteutetaan poikkileikkaavasti yhdessä OKM:n kanssa

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta

Tavoitteet

- parantaa lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia merkitykselliseen elämään ja aktiiviseen osallisuuteen yhteiskunnassa.
- edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea, pärjäävyyttä ja osallisuutta, vanhempien kouluttautumista ja työllisyyttä ja torjua lapsiperheiden köyhyyttä.
- tukea lasten, nuorten ja heidän vanhempiansa aktiivista ja yhdenvertaista osallistumista kulttuuri- ja liikuntapalveluihin sekä ohjattuun vapaa-ajan toimintaan.

Vaikeasti työllistyvien tukeminen

- Hallituksen työllisyystavoitteen saavuttaminen edellyttää, että ihmiset voivat tehdä työtä omalla työkyvyllään, ja että työelämässä on valmiuksia työn mukauttamiseen ja työn joustoihin.
- Hallitus on myös käynnistänyt laajan sosiaaliturvauudistuksen valmistelun, jonka avulla pyritään mahdollistamaan työnteon ja sosiaaliturvan yhteensovittaminen.
- Kansallisista uudistuksista ja hankkeista Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, Sosiaaliturvauudistuksella, Tulevaisuuden sote-keskus ohjelmalla, Työkykyinen Suomi -ohjelmalla, Työllisyyden kuntakokeiluilla, Pohjoismainen työvoimapalvelumallilla, Sosiaalihuollon kehittämisohjelmalla sekä Kuntoutuskomitean ehdotuksilla kuntoutuksen uudistamiseksi on tiivis yhteys vaikeasti työllistyvien tukemisen teemaan.

Vaikeasti työllistyvien tukeminen

- Teemassa painottuvat sosiaali- ja terveys- sekä kuntoutuspalveluiden kehittäminen ja integroiminen sekä monialaisten palveluiden kehittäminen osaksi työllistymispolkuja.
- Lisäksi pyritään osaamisen vahvistamiseen sekä uusien toimintatapojen luomiseen.
- Tavoitteena on vaikeasti työllistyvien työkyvyn tuen palvelujen ja kuntoutuksen laadun ja vaikuttavuuden parantaminen palvelujärjestelmässä.
- Valtakunnallisen hanketoiminnan tulee tukea laaja-alaista työtä, jolla haetaan ratkaisuja aluerajat ylittäviin osallisuuden ja tasa-arvon haasteisiin sekä vaikeasti työllistyvien hyvinvoinnin edistämiseen.

Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta

- Toiminnassa tällä hetkellä tärkeää on tunnistaa erityisesti ne haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, jotka eivät ole palvelujen piirissä, eivät kykene käyttämään digitaalisia palveluja ja läheiset ovat kaukana tai haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt ovat yksin.
- Sukupuolinäkökulma huomioidaan kaikissa syrjäytymistä ehkäisevissä ja osallisuutta edistävissä toiminnoissa (vaikuttavuus, tasa-arvo)

Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta

Palveluiden kehittäminen

- Kehitetään, levitetään ja juurrutetaan monialaisia, oikea-aikaisia, saavutettavia ja katkeamattomia hyvinvointi-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus-, koulutus- ja työllisyyspalveluita ja kehitetään mm. perhe- ja nuorisotyön menetelmiä ja verkostomaista työtettä
- Edistetään kolmannen ja neljännen sektorin ja viranomaisten välistä kumppanuutta, yhteistyötä ja osaamista heikoimmassa asemassa olevien ryhmien palveluiden ja yhteiskuntaan kiinnittymisen parantamiseksi
- Kehitetään tuloksellisia mm. sosiaalisen kuntoutuksen ja päihdekuntoutuksen toimintamalleja työikäisille samoin kuin työ- ja toimintakyvyn palveluja
- Rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin kehittäminen
- Kehitetään sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osaamista sosiaali- ja terveysalalla, jotta voidaan paremmin vastata tasa-arvo- ja yhdenvertaisuushaasteisiin

Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta

Sukupuolten tasa-arvo ohjelmatyössä 2021

- ESR+ ohjelmassa tehdään sekä tasa-arvohankkeita että integroidaan eli valtavirtaistetaan sukupuolinäkökulmaa kaikkiin hankkeisiin
- Sukupuolten tasa-arvolla merkitystä kautta ohjelman: etenkin työllisyyden, osaamisen ja osallisuuden erityistavoitteissa; sekä alueilla että valtakunnallisesti toteutettavissa hankkeissa.
- Hankkeilta edellytetään toimintaympäristöanalyysi sukupuolinäkökulmasta ja siihen perustuen, tarpeen mukaan, tasa-arvotavoitteita ja toimenpiteitä.
- Tasa-arvotyötä tehdään intersektionaalisuus ja sukupuolen moninaisuus huomioiden

Osallisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tuki ja koordinaatio Euroopan sosiaalirahastotyössä 2021-2027

- Toiminnan lisäarvo/päämäärä:
 - Tukee ohjelmatyön laatua ja vaikuttavuutta
 - Varmistaa ratkaisujen löytämistä osallisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kannalta keskeisiin haasteisiin
 - Linkittää ohjelmatyötä kansalliseen kehittämiseen ja siten juurruttaa ja valtavirtaistaa tuloksia kaikkien alueiden ja kuntien käyttöön
 - Tukee ohjelman edellyttämää sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista ESR+ toimintalinjan erityistavoitteissa alueilla ja valtakunnallisissa teemoissa.
- Toiminta kohdistuu kaikkiin ohjelmatyöhön osallistuviin
- Kaksi koordinaatiohanketta
 - Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatiohanke (rahoittaja OKM)
 - Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatiohanke (rahoittaja STM)

Sosiaaliset innovaatiot, Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Sosiaaliset innovaatiot ovat nuorten turvaverkkojen osalta päämääriltään

- Yhteiskunnallisia ja keinoiltaan sosiaalisia ja liittyvät laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen.
- Uusia, toimivia ideoita, joiden avulla löydetään ratkaisuja yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin.
- Yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus, ja niiden tekeminen luo uusia vuorovaikutussuhteita.

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Sosiaalisilla innovaatiolla tässä kontekstissa tarkoitetaan

- lastensuojelun ammattilaisten ja muiden toimijoiden kehittämiä ja käyttöön ottamia uusia toimintatapoja, käytänteitä tai toimintamalleja, jotka uudistavat kokonaan tai osittain aikaisempaa toimintaa palvelujen käyttäjien kanssa.
- Sosiaalinen innovaatio ei tarkoita jossain muualla kehitetyn mallin käyttöönottoa toisaalla, vaan paikallisuus, kontekstisidonnaisuus ja osallisuus ovat sen tärkeitä kriteerejä.

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

- Keskittyy tukemaan hanketyön keinoin lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten pärjäävyyttä uudistamalla ja parantamalla heidän saamaansa tukea, palveluja ja niiden vaikuttavuutta.
- Kohderyhmänä
 - kaikkein vaikeimmassa asemassa olevien lasten ja nuorten pärjäävyyden ja yhdenvertaisuuden edistäminen on olennainen osa kestävän yhteiskunnan kehittämistä ja sitä edistävää ohjelmatyötä.
 - esim. kunnat ja hyvinvointialueet, aluehallintoviranomaiset, valtion koulukodit, tutkimus-, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot, yritykset ja kolmannen sektorin toimijat.

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen - koordinaatiohanke

tekee systemaattista yhteistyötä STM:n kanssa ja tukee välittäviä viranomaisia ja alueellisia pilottihankkeita

- tukemalla lastensuojelun uudistamista ja yhdistämällä paikalliset innovaatiot kansalliseen kokonaiskuvaan;
- lisäämällä tietämystä ja ymmärrystä lastensuojelusta ja sen kansallisista kehittämislinjauksista sekä sosiaalisten innovaatioiden kehittämisestä yhteistyössä asiakkaiden, am-mattilaisten ja eri sidosryhmien kanssa;
- edistämällä sosiaalisten innovaatioiden arviointia ja vaikuttavuutta hankehakujen ja –toimintojen eri vaiheissa;
- vahvistamalla hankkeiden yhteistyötä, jatkuvaa yhdessä oppimista ja tukemalla niitä viestinnässä;
- edistämällä sosiaalisten innovaatioiden hyödyntämistä, mallintamista ja levittämistä mm. sparraamalla hankkeita sekä toimimalla välittäjänä alueellisten pilottien ja muutok-sen ohjaamisen ja toimeenpanon avaintoimijoiden välillä.
- osallistumalla kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sosiaalisten innovaatioiden kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi.

Kiitos!

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027